

Patentu valde

Lietas pārskats Hewlett-Packard

Publicēts: 01.12.2021.

Lietas numurs: C04375909 (PAC-0070/2013)

Tiesa: Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta

Puses: ASV uzņēmums „Hewlett-Packard Development Company, L.P.” pret SIA „RF serviss”

Datums: 2013.gada 29.janvāris

Valoda: latviešu

INTELEKTUĀLĀ ĪPAŠUMA TIESĪBA(S) Preču zīmes

NORMAS

Latvijas likuma „Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm” 4.p. sestās daļas 1.punkts, 27.p. pirmā daļa, 28.p. pirmā daļa, 28.¹p., Latvijas Civillikuma 2391.p., Latvijas Civilprocesa likuma 197.p. pirmā daļa, 250¹⁷p.

FAKTI

Prasītājs cēla tiesā prasību par preču zīmju tiesību pārkāpumu, lūdzot piemērot galīgo pienākumrīkojumu (aizliegt izmantot preču zīmi „LASERJET”), iznīcināt pārkāpuma preces un piedzīt atbildētājas negodīgi gūto peļņu 308,66 LVL apmērā (atbilst 439,18 EUR). Galvenais jautājums, uz kuru tiesai jāatbild, bija par to, vai prasītājs var prasīt atbildētāja peļņu, ko tas guvis pārkāpuma rezultātā.

PIEDZĪTĀ KAITĒJUMA ATLĪDZĪBA -

BŪTĪBA

Lietā ir jautājums par to, vai preču zīmju īpašnieks preču zīmju tiesību pārkāpuma gadījumā var prasīt piedzīt atbildētāja peļņu, ko atbildētājs guvis pārkāpuma rezultātā, uz Civillikuma 2391.panta pamata.

Latvijas likuma „Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm” 28.¹pants (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2015.gada 31.decembrim, tātad arī pārkāpuma izdarīšanas un lietas izskatīšanas laikā) un Civilprocesa likuma 250.¹⁷panta pirmā daļa noteica tiesiskās aizsardzības līdzekļus preču zīmju pārkāpuma gadījumos. Kā monetāra rakstura tiesiskās aizsardzības līdzekļi bija paredzēta zaudējumu atlīdzība (reālie zaudējumi un hipotētiskā licences maksa) un morālā kaitējuma atlīdzība.

28.¹panta otrās daļas otrais teikums gan paredzēja, ka, nosakot zaudējumu apmēru, var ņemt vērā arī tās personas negodīgi gūto peļņu, kura prettiesiski izmantojusi preču zīmi, taču šis teikums attiecās uz prasītājam radušos zaudējumu (prasītāja mantas samazinājuma) aprēķināšanu. Atbildētāja negodīgi gūtās peļņas piedziņa kā patstāvīgs tiesiskās aizsardzības līdzeklis, kuru varētu piemērot gadījumos, kad prasītājam zaudējumu nav, likumā nebija paredzēts.

Prasītājs savas mantas samazinājumu nebija ne norādījis, ne pierādījis. Prasītājs uzskatīja, ka var prasīt atbildētāja negodīgi gūtās peļņas piedziņu uz Civillikuma 2391.panta pamata, kas paredz vispārēju atprasījumu netaisnas iedzīvošanās dēļ: kas no netaisnas iedzīvošanās cietis zaudējumu, tas var prasīt, lai atdod viņam to, ar ko un par cik otrs iedzīvojies.

Tiesa nosprieda, ka Civillikuma 2391.pants par vispārēju atprasījumu netaisnas iedzīvošanās dēļ nav piemērojams un prasītājam nav tiesību uz atbildētāja negodīgi gūto peļņu uz šī panta pamata. Civillikuma 2391.pantā regulētais vispārējais atprasījums netaisnas iedzīvošanās dēļ piemērojams tikai tad, kad prasītājam nav cita konkrētajam pārkāpumam paredzēta (speciālā) tiesiskās aizsardzības līdzekļa. Taču preču zīmju pārkāpumu gadījumiem likums ir noteicis citus tiesiskās aizsardzības līdzekļus, tostarp monetāros tiesiskās aizsardzības līdzekļus. Turklāt Civilprocesa likuma 250.¹⁷ pantā noteikto speciālo līdzekļu uzskaitījums ir izsmeļošs.

Līdz ar to tiesa uzskatīja, ka prasītājs var prasīt tikai tos tiesiskās aizsardzības līdzekļus, kurus likumdevējs speciāli paredzējis preču zīmju pārkāpumu gadījumiem. Tiesa apmierināja prasību daļā par galīgo pienākumrīkojumu un pārkāpuma preču iznīcināšanu, bet noraidīja daļā par kaitējuma atlīdzības piedziņu.

Šis spriedums arī ilustrē plaši izplatīto praksi preču zīmju lietās, ka tiesas pārkāpuma preču iznīcināšanai parasti nosaka vienu mēnesi no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Tas nav likumā noteikts termiņš, bet tiesu praksē vispārīgi par samērīgu un piemērotu atzīts termiņš.

KOMENTĀRI

Šajā lietā tiesa noteica, ka prasītājam viņa intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpuma gadījumā ir tiesības tikai uz to tiesiskās aizsardzības līdzekļu piemērošanu, kuri likumā speciāli paredzēti šo tiesību aizsardzībai. Tā kā atbildētāja negodīgi gūtās peļņas piedziņa pārkāpuma izdarīšanas un sprieduma taisīšanas laikā nebija noteikta likumā kā patstāvīgs tiesiskās aizsardzības līdzeklis, bet likumā bija paredzēti citi, tostarp monetāri tiesiskās aizsardzības līdzekļi, tad Civillikuma 2391.pantā paredzētais vispārējais atprasījums netaisnas iedzīvošanās dēļ nebija piemērojams.

Ar grozījumiem, kas stājas spēkā 2016.gada 1.janvārī, likumdevējs ir grozījis likuma „Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm” 28.¹ pantu un 28.¹ panta otrās daļas 3.punktā paredzējis prasītāja tiesības prasīt peļņu, ko pārkāpuma rezultātā negodīgi guvusi persona, kura prettiesiski izmantojusi preču zīmi. Tātad no 2016.gada 1.janvāra atbildētāja negodīgi gūtās peļņas piedziņa ir kļuvusi iespējama.

Minētais spriedums par prasījumiem pēc būtības kā nepārsūdzēts stājies likumīgā spēkā. Spriedums tika pārsūdzēts kasācijas kārtībā par patentpilnvarotā atlīdzības piedziņu, un šajā daļā spriedums atcelts ar Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015.gada 30.oktobra spriedumu sakarā ar tiesu prakses maiņu (sk. lietas Nr. C04311409 (SKC-0175/2014) pārskatu).

<https://www.lrpv.gov.lv/lv/lietas-parskats-hewlett-packard>